

Anvisningar för taxering av sjöfågelkullar

Syftet med taxering av sjöfågelkullar är att reda ut andfåglars årliga häckningsframgång i olika typer av vattendrag och olika delar av Finland. Taxeringen tjänar både hållbart nyttjande och förvaltning av bestånden, samt uppföljning av fågelfaunan och miljön i allmänhet. Taxeringen av kullar utförs som punkt-taxering på samma punkter och med samma taxeringssektorer som vårens taxering av sjöfågelpar.

ARTER SOM BEAKTAS OCH KULLARNAS ÅLDERSKLASSIFICERING Alla arter av sjöfågel taxeras. Till sjöfåglar räknas alla änder, gäss, svanar, lommar, doppingar och sothöna. Vi har frångått alternativet att taxera enbart "standardarter". Enstaka, till art oidentifierade individer kan lämnas bort om det inte finns andra alternativ – det vill säga gissningar av art rapporteras ej. Andfåglar bör alltid åldersbestämmas enligt klassificeringen nedan. Kullar av sothöna, lommar och doppingar åldersbestäms däremot inte.

HJÄLPMEDEL Taxeringen görs med hjälp av kikare och/eller tubkikare.

TAXERINGSPERIOD OCH TID PÅ DYGNET Kullarna taxeras en gång per år i tidsintervallet **1.–20.7.**, helst på morgonen kl 5–9 eller på kvällen kl 18–21. Klocktiden för taxeringen bör hållas konstant mellan år.

VÄDRET UNDER TAXERINGEN Taxeringen bör utföras vid vackert väder. Sol eller uppehållsväder med högst svag vind är bäst. Taxera inte vid måttlig vind, regn eller dimma som stör sikten.

TAXERINGEN I FÄLT Närma dig taxeringspunkten försiktigt så att störning av fåglarna minimeras vid ankomst. Fåglar som flyr taxeraren och lämnar sektorn vid ankomst tas med i beräkningen. Anteckna lokalitetens namn, datum, taxeringstidens start och längd. Hela taxeringssektorn granskas lugnt och koncentrerat med kikare eller tubkikare, så att blicken framskrider hela tiden i **samma riktning** (från vänster till höger eller tvärtom). Även dykande fåglar skall hinna observeras. Leta speciellt noggrant efter kullar och vuxna fåglar vid strandlinjen, eller fåglar som är delvis dolda av vegetationen.

Kullen är taxeringens viktigaste enhet. För varje kull bestäms antalet ungar och deras ålder (ungarnas ålder i snitt) så noggrant som möjligt. Till skillnad från taxeringen av par, antecknas och rapporteras varje kull skilt tillsammans med eventuella vuxna (oftast honan) som är tillsammans med kullen. En varnande vuxen (hona) räknas som en kull, eftersom den kan antas ha ungar som inte just då syns, men antalet ungar lämnas tomt. Förövrigt anteckas alla andra vuxna individer (hanar, honor, eller till kön oidentifierade fåglar) utan ungar. Informationen om dessa rapporteras skilt för varje art på samma sätt som för partaxeringen, så att varje flock separeras med ett kommatecken (till exempel "2k, n, k" betyder två hanar, en ensam hona och en ensam hane).

Fäst uppmärksamhet vid flygande individer eller individer som simmar målmedvetet. En fågel som simmar från eller till taxeringssektorn ska inkluderas i punktens resultat.

Om området har flera taxeringspunkter bredvid varandra skall man fästa uppmärksamhet vid individer som rör sig bort från sektorn och vara försiktig att de inte räknas på nytt vid en annan punkt. Punkter som ligger vid samma vattenområde taxeras efter varandra under samma dag. Punkter vid olika sjöar kan taxeras olika dagar.

Tiden som går åt varierar med bland annat sektorns vidd, strandlinjens kurvatur, vegetationen och antalet fåglar. Vid taxering av kullar skall taxeringstiden ändå vara minst dubbelt så lång jämfört med taxering av par. En given punkts taxeringstid bör vara ungefär densamma varje år.

FÖR VARJE TAXERINGSPUNKT RAPPORTERAS DE OBSERVERADE ARTERNA OCH ANTALEN. I fält antecknas uppgifter om observerade sjöfåglar på blanketten eller ett skilt papper. Efter taxeringen matas uppgifterna in i laji.fi -tjänsten. Vid taxeringen noteras varje kull, men också information om vuxna fåglar utan ungar samlas in. Varje kull noteras på en skild rad. Kullen sköts normalt enbart av honan, vars närvaro antecknas (n) i "Emo" -fältet och antalet ungar i "lukumäärä" -fältet. I fall ungarnas antal är osäkert, välj "ei" i "Lukumäärä tarkka?" -menyn. På pappersblanketten antecknas osäker kullstorlek inom parentes. I fallet av en varnande hona (ungarna i närheten men syns inte) antecknas honan i fältet "Emo" (n) medan fältet för antalet ungar lämnas tomt. Sothönans, lommarnas och doppingarnas kön är svåra att skilja, så i dessa fall antecknas observationer av kullar som antalet vuxna (1 eller 2) och antalet ungar utan rapporterad åldersklass.

Observationer som inte gäller sjöfåglar, såväl kullar (med ungar) som vuxna fåglar utan ungar, kan antecknas skilt som observationer utanför taxeringen.

Returnera resultaten via laji.fi -webbtjänsten så fort som möjligt efter att taxeringen är utförd. Om detta inte är möjligt, kan blanketten skickas kostnadsfritt till Naturresursinstitutet (adress: Luonnonvarakeskus, Tunnus 5003955, Info SORSA, 00003 VASTAUSLÄHETYS) eller per e-post till: vesilinnut@luke.fi.

Ålderskalssificeringen av andkullar är illustrerad med knipa som exempel, men samma kriterier kan tillämpas för alla andfågelungar. I fält fästs uppmärksamhet vid ungens storlek i förhållande till honan, kroppsformen, samt förhållandet mellan dun- och fjäderbeklädda ytor.

Ia Helt små kontrastrikt färgade dunbollar.

Ib Små, redan aningen slitna dunungar. Ungarna är fortfarande runda, utan tydlig hals eller stjärt.

Ic Ganska små, slitna dunungar. Dunets färg har slitits matt och mönstret börjar vara otydligt. Halsen och stjärten kan redan urskiljas.

IIa Under halv vuxna ungar. De första fjädrarna kan urskiljas på bröst och sidor.

IIb Halv vuxna, till största delen fjäderbeklädda ungar, som ännu har en hel del dun synligt på halsen och ryggen. Vingpennorna håller på att spricka ut ur de rörformade höljen.

IIc Över halv vuxna ungar. De sista resterna av dun kan ännu ses i nacken och på ryggen. Vingpennorna har spruckit ut ur de rörformade höljen som ännu syns.

IIIa Nästan till full storlek vuxna fjäderbeklädda ungar. Inget dun är längre synligt. Vingpennornas rörformade höljen har täckts av fjädrar, men vingpennorna växer fortfarande.

